

Original Article

The Effect of Participation in Sport-Based Leisure Activities on Social Empowerment and Social Development of School Teachers

Eskandar Taheri¹, Leila Sadat Jamshidian², Ahmad Torkfar³, and Mehrzad Moghadasi⁴

1. PhD Student in Sports Management, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran
2. Assistant Professor, Department of Physical Education, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran (Corresponding Author)
3. Associate Professor, Department of Physical Education, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran
4. Associate Professor, Department of Physical Education, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran

Received: 20/10/2020, Revised: 16/12/2020, Accepted: 26/12/2020

* Corresponding Author: Leila Sadat Jamshidian, Tel: 09360284845, E-mail: azadresearchersh@gmail.com

How to Cite: Taheri, E., Jamshidian, L., Torkfar, A., Moghadasi, M. (2024). The Effect of Participation in Sport-Based Leisure Activities on Social Empowerment and Social Development of School Teachers. *Sport Psychology Studies*, 13(47), 1-14. In Persian.

Extended Abstract

Background and Purpose

Understanding the role of participation in sports-based leisure activities on social empowerment and development of school teachers can provide a basis for promoting and developing sports activities and improving social empowerment and growth of school teachers. To help (1). Understanding the importance of participating in sports-based leisure activities on social empowerment and development of school teachers can also help raise concerns about promoting sports

activities. Gruneau (1983) and Anderson-Butcher (2019) showed that understanding the important aspects of sport in the socialization process can pave the way for their development (2,3). They found that understanding the evidence in the social field could make sport a serious concern. Therefore, conducting the present study may accelerate the process of improving and expanding sports-based leisure activities in education. This issue has led to the design and implementation of the present study to investigate the impact of participation in sports-based leisure activities on social empowerment and development of school teachers. Therefore, the main question of the

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

present study is whether the level of participation in sports-based leisure activities affects the social empowerment and development of school teachers.

Materials and Methods

The method of the present study is descriptive-analytical and uses a causal method based on structural equation modeling (a comprehensive approach to test hypotheses about the relationships of observed and latent variables) and the field method (to collect data and the necessary information for statistical analysis). The statistical population of the study consisted of all school teachers in Bushehr province, but an accurate and comprehensive number of them was not available. Therefore, based on the Cochran sample size formula, 384 people were identified as the research sample. After distributing and collecting research questionnaires, 321 questionnaires were analyzed. The sampling method in the present study was random clusters according to the geographical areas of Bushehr province.

Data collection tools in the present study included the following three questionnaires.

Leisure Status Questionnaire Based on Sports Karimian et al. (2013)

This questionnaire was designed by Karimian et al. (2013) to assess the status of sports-based leisure. It included 20 questions. This questionnaire did not have a dimension and component, and the way of scoring its questions was according to the 5 Likert scale and the average of the answers. The reliability of this questionnaire in the study of Karimian et al. (2013) was 0.82. The results showed that the reliability of the whole test method was 0.84. Also, the content validity of this questionnaire was evaluated and confirmed by examining the relative content validity coefficient and content validity index.

Social Empowerment Questionnaire Merle et al. (2011)

This questionnaire was designed by Merle et al. (2011) to assess the status of social empowerment. This questionnaire had 17 questions. This questionnaire did not have a dimension and component, and the way of scoring its questions was according to the 5 Likert scale. The reliability of this questionnaire in the study of Merle et al. (2011) was 0.86. The results showed that the reliability of the whole retest method is 0.82. Besides, the content validity of this questionnaire was evaluated and confirmed by examining the relative content validity coefficient and content validity index.

Social Development Questionnaire Ellis and Itzman (1990)

This questionnaire was designed by Ellis and Itzman (1990) to assess the status of social development. This questionnaire consisted of 27 questions. This questionnaire included components of cooperation; Good mood and adaptability; Respect for others; Responsibility; and Hope; It measures optimism, patience and forbearance. This questionnaire was developed according to the 5 Likert scale. The reliability of this questionnaire in the study of Ellis and Itzman (1990) was reported to be 0.81. The results showed that the reliability of the whole test method was 0.83. In addition, the content validity of this questionnaire was evaluated and confirmed by examining the relative content validity coefficient and content validity index. Moreover, the construct validity of this questionnaire was examined and confirmed using factor analysis test. In the present study, the reliability of these questionnaires using Cronbach's alpha was 0.80 for the Exercise-based Leisure Status Questionnaire; 0.89 for the Social Empowerment Questionnaire and 0.87 for the Social Growth Questionnaire. SPSS and AMOS software were used to analyze the data of the present study.

Results

In order to investigate the effect of participation in sports-based leisure activities on social empowerment and development of school teachers, path analysis method in the form of structural equations was used. According to the results of the above table, it was found that participation in leisure activities based on sports has an effect of 0.498 on social empowerment. Exercise-based leisure has a significant effect on social empowerment. Additionally, according to the results of the above table, it was found that participation in leisure activities based on sports has an effect on social growth of 0.527, which according to the T-rate of 7.58, it was determined that participation in exercise-based leisure activities have a significant impact on social development. To evaluate the fit of the research model, the selected fit indices were used in accordance with the principles of covariance-based software. According to the above table, it was found that the indicators of the research model are in a good condition, which indicates the appropriateness of the research model.

Conclusion

Undoubtedly, in the path of developing social empowerment, individuals should be seriously involved in group activities (4). This shows that sports environments can provide the basis for improving the social empowerment of individuals. Social empowerment enables school teachers to gain power in social areas and social skills (5). Therefore, participation in leisure activities based on sports can provide the conditions for acquiring social abilities in individuals and thus lead to improving the level of social empowerment of individuals. It seems that the functions of sports-based leisure activities for social participation of individuals as well as improving their abilities in social interactions have caused to affect the social empowerment of school teachers. In

other words, sports-based leisure activities by promoting social skills as well as improving the skills of individuals have caused school teachers to be more actively involved in their environment, which has led to the development process and teachers' social empowerment if actively accelerated in sports-based leisure programs.

The present study showed that participation in sports-based leisure activities has an impact on social development. In other words, increasing the level of participation in sports-based leisure activities can improve the social growth of school teachers. Undoubtedly, participation in sports activities by school teachers can have positive social effects and improve their skills in this regard. This provides a platform for teachers' social development through participation in sports-based leisure activities. Social growth is one of the important dimensions of growth that affects all aspects of life. People with the necessary social skills cope more easily with problems in life and are generally more successful in life situations.)

Keywords: Sport participation, Leisure, Social empowerment, social development.

Reference

1. Opstoel, K., Chapelle, L., Prins, F.J., De Meester, A., Haerens, L., van Tartwijk, J., De Martelaer, K. (2020). Personal and social development in physical education and sports: A review study. *European Physical Education Review*, 26(4), 797-813.
2. Gruneau, R.S. (1983). *Class, sport and social development*. University of Massachusetts Press.
3. Anderson-Butcher, D. (2019). Youth sport as a vehicle for social development. *Kinesiology Review*, 8(3), 180-7.
4. Olszewski-Kubilius, P., Lee, S.Y., Thomson, D. (2014). Family environment and social development in gifted students. *Gifted Child Quarterly*, 58(3), 199-216.

5. Burnett C. (2001). Social impact assessment and sport development: Social spin-offs of the
6. Australia-South Africa Junior Sport Programme. *International Review for the Sociology of Sport*. 36(1), 41-57.

تأثیر میزان مشارکت در فعالیتهای ورزشی اوقات فراغت بر توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی

اسکندر طاهری^۱، لیلا سادات جمشیدیان^۲، احمد ترکفر^۳، و مهرزاد مقدسی^۴

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

۲. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

۳. دانشیار گروه تربیت بدنی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

۴. دانشیار گروه تربیت بدنی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۲۹، تاریخ اصلاح: ۱۳۹۹/۰۹/۲۶، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۰۶

* Corresponding Author: Leila Sadat Jamshidian, Tel: 09360284845, E-mail: azadresearcher@gmail.com

How to Cite: Taheri, E., Jamshidian, L., Torkfar, A., Moghadasi, M. (2024). The Effect of Participation in Sport-Based Leisure Activities on Social Empowerment and Social Development of School Teachers. *Sport Psychology Studies*, 13(47), 1-14. In Persian.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تأثیر میزان مشارکت در فعالیتهای ورزشی اوقات فراغت بر توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی طراحی و اجرا گردید. روش پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی و از روش علی و مبتنی بر مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه دبیران مدارس استان بوشهر تشکیل داد که تعداد دقیق و جامع‌ای از آنان در دسترس نبود. لذا بر اساس فرمول حجم نمونه کوکران تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه پژوهش مشخص شدند. پس از پخش و جمع‌آوری پرسش‌نامه‌های پژوهش تعداد ۳۲۱ پرسش‌نامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. روش نمونه‌گیری در پژوهش حاضر به خوشه‌ای تصادفی و با توجه به مناطق جغرافیایی استان بوشهر بود. ابزار گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر شامل سه پرسش‌نامه وضعیت اوقات فراغت مبتنی بر ورزش کریمیان و همکاران (۲۰۱۳)، توانمندی اجتماعی مرل و همکاران (۲۰۱۱) و رشد اجتماعی الیس و ایتزمن (۱۹۹۰) بود. روش آماری مورد استفاده در پژوهش حاضر معادلات ساختاری بود. نتایج نشان داد که مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت مبتنی بر ورزش بر توانمندی اجتماعی تأثیری معناداری به میزان ۰/۴۹۸ دارد. نتایج نشان داد که مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت مبتنی بر ورزش بر رشد اجتماعی تأثیری معناداری به میزان ۰/۵۲۷ دارد.

مقدمه

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

پژوهش‌های انجام شده جهت بهبود وضعیت شغلی تمرکز بر مسائلی از جمله تضاد شغل-خانواده بوده است (دی‌هایو و گرینه‌هاوس، ۲۰۱۵). بهبود وضعیت روان‌شناختی افراد در مشاغل به عنوان یک مسئله مهم سبب گردیده است تا تمرکز عمده‌ای را در پژوهش‌های مربوط به این حوزه به خود اختصاص دهد (دیوس و واندرهیجدن، ۲۰۱۷). ارتقا وضعیت روان‌شناختی افراد می‌تواند در بهبود عملکرد افراد در مشاغل خود تعیین‌کننده باشد و به نوعی شرایط شغلی افراد را بهبود دهد. وضعیت رقابتی سازمان‌های امروزی سبب گردیده است تا تلاش جهت بهبود عملکرد افراد در مشاغل خود به عنوان یک نگرانی مهم درک گردد (دی‌بلوم، رانتانن، تیمنت و کینونن، ۲۰۱۸). در این بین تمرکز بر جنبه‌های روان‌شناختی افراد در مشاغل می‌تواند، به بهبود عملکرد افراد منجر گردد.

توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی به عنوان متغیرهای مهم روان-شناختی در برخی افراد از جمله افراد شاغل بیش از پیش مشخص است. توانمندی اجتماعی اشاره به وضعیتی دارد که افراد ضمن حذف محدودیت‌های و موانع موجود، به ارتباط با محیط اجتماعی خود می-پردازد تا از این طریق بتواند به بهبود مشارکت‌های اجتماعی و همچنین حضور فعال در محیط اجتماعی داشته باشد. به عبارتی توانمندی اجتماعی به قابلیت‌های افراد در جهت تعامل با محیط اجتماعی خود اشاره دارد (کاسئی، سوندرز و اوهارا، ۲۰۱۰). توانمندی اجتماعی سبب می‌گردد تا افراد از ظرفیت‌های و پتانسیل‌های اجتماعی استفاده لازم در جهت ارتقا در سطوح مختلف فردی و اجتماعی داشته باشد (کانگ، ۲۰۲۰). تلاش در جهت بهبود توانمندی اجتماعی به عنوان یکی از دغدغه‌های امروزه پژوهشگران مورد توجه بوده است. این مسئله ناشی از کارکردها و اهمیت توانمندی اجتماعی در میان تمامی گروه‌ها است (آدامز، بلندفورد و لونت، ۲۰۰۵). دیگر متغیر مورد بررسی در پژوهش حاضر رشد اجتماعی است. رشد اجتماعی فرایندی است که افراد با محیط پیرامون خود و افراد حاضر در آن ارتباط برقرار می‌نمایند و از این طریق مهارت‌ها و توانایی‌های اجتماعی خود را بهبود می‌دهند (برون، فورسیس و

فعالیت ورزشی و تفریحی به عنوان یکی از کلیدی‌ترین فعالیت بشری امروزه مورد توجه تمامی گروه‌ها قرار گرفته است (سیول، چوی و آهن، ۲۰۲۰). کسب فواید جسمانی و روانی از مشارکت‌های ورزشی و تفریحی فعال سبب گردیده است تا بهبود آن در تمامی گروه مورد توجه قرار گیرد (پتريا، ۲۰۱۷). تلاش در جهت بهبود فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی در تمامی کشورها و جوامع مدنظر قرار گرفته است و این مسئله سبب گردیده است تا ضرورت توسعه مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش افزایش یابد (دالی و باس، ۲۰۰۶). ورزش فواید بی‌شماری برای تمامی گروه‌ها از جمله کارکنان دارد و این مسئله لزوم اشاعه آن در سطح جامعه را مشخص می‌کند (موتز، ریمرز و دمتریو، ۲۰۲۰). کارکنان به عنوان گروه‌هایی که همواره در محیط‌های شغلی و سازمانی خود درگیر هستند، نیازمند برخورداری از سطح جسمانی و روانی مطلوبی هستند (وان دام، بیپ و رویسویلدت، ۲۰۱۵).

امروزه کارکنان، نقش مهمی در موفقیت مشاغل مختلف دارند. اهمیت نقش کلیدی و افراد حاضر در مشاغل در بهبود عملکرد سازمان‌ها و ارگان‌ها سبب گردیده است تا تلاش‌هایی جهت مناسب سازی وضعیت افراد حاضر در مشاغل انجام گردد (سین، توروفف، میتالیپوف، بورکوشوف و عبدالله‌اف، ۲۰۲۰). یک کارمند استاندارد در یک حرفه، کارمندی است که در طول دوره خدمت خود، سالم، مولد و خوشحال باشد. از طرفی در مسیر موفقیت شغلی افراد، جنبه‌های مدیریتی و فردی مختلفی تأثیرگذار است (دی‌هایو و گرینه‌هاوس، ۲۰۱۵). برخی مسائل فردی، خانوادگی و سازمانی سبب گردیده است تا عملکرد افراد را در مشاغل خود تحت شعاع قرار دهد. افراد شاغل در محیط‌های کاری خود می‌بایستی انعطاف‌پذیری لازم را داشته باشند و با توجه به تغییرات موجود، خود را هماهنگ نمایند (وان دام و همکاران، ۲۰۱۵). اهمیت وضعیت شغلی کارکنان در مشاغل خود سبب گردیده است تا امروزه تلاش‌های عمده‌ای جهت بهبود وضعیت آنان در مشاغل ایجاد گردد (استراس و پارکر، ۲۰۱۸). در جهت بهبود وضعیت شغلی افراد، برخی جنبه‌های درون سازمانی و بیرون سازمانی تأثیرگذار است. عمده

7. De Hauw & Greenhaus
8. Strauss & Parker
9. De Vos & Van der Heijden
10. De Bloom, Rantanen, Tement & Kinnunen
11. Casey, Saunders & O'HARA
12. Kang
13. Adams, Blandford & Lunt,

1. Seol, Choi & Ahn
2. Petrea
3. Daly & Bass
4. Mutz, Reimers & Demetriou
5. VanDam, Bipp & Van Ruysseveldt
6. Sin, Toroev, Mitalipov, Borkoshov & Abdullaev

از طرفی نامشخص بودن کارکردهای ورزش در برخی متغیرهای روان‌شناختی از جمله رشد اجتماعی و توانمندی اجتماعی سبب گردیده است تا ابهامات اساسی در این خصوص ایجاد گردد. اگر چه نقش اوقات فراغت بر ابعاد مختلفی زندگی افراد مورد توجه قرار گرفته است، اما نقش آن بر برخی جنبه‌های شغلی افراد، به خصوص جنبه‌های روانی افراد در مشاغل خود مورد توجه و بررسی کمتری قرار گرفته است. عدم شناخت از کارکردهای اوقات فراغت به خصوص اوقات فراغت مبتنی بر ورزش بر برخی جنبه‌های روان‌شناختی افراد در مشاغل خود سبب گردیده است تا امروزه مشکلات عمده‌ای در این خصوص ایجاد گردد. دبیران به عنوان ارکان مهم آموزش و پرورش، نقش محوری در دستیابی آموزش و پرورش به اهداف خود دارد. از این رو بهبود وضعیت شغلی آنان و همچنین ارتقا شرایط روان‌شناختی آنان در مشاغل خود نقش اساسی در بهبود عملکرد شغلی آنان دارد. نامشخص بودن تأثیرات اوقات فراغت مبتنی بر ورزش بر برخی فاکتورهای روان‌شناختی از جمله توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران سبب گردیده است تا ضرورت توسعه فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش در میان دبیران به صورت جدی دنبال نگردد.

مهارت‌های اجتماعی دبیران می‌تواند در سایر ارکان آموزش و پرورش نیز تأثیرگذار باشد. ال‌نوکالی و همکاران (۲۰۱۰) اشاره داشتند که توجه به جنبه‌های اجتماعی می‌تواند روند مهارت‌های اجتماعی در سایر افراد مدارس را نیز تسریع نماید. رشد اجتماعی دبیران مدارس می‌تواند به بهبود تعاملات آنان در محیط‌های کاری منجر گردد. بل و گیلبرت (۱۹۹۴) مشخص نمودند که رشد اجتماعی دبیران می‌تواند به واسطه بهبود تعاملات بین فردی در عملکرد شغلی آنان مؤثر باشد. توجه به رشد اجتماعی در افراد می‌تواند روند ارتباطات بین فردی را تقویت نماید و این مسئله در فضای امروزی اهمیت بسیاری دارد. با توجه به اهمیت ارتباطات در محیط‌های شغلی، توجه به توانمندی اجتماعی می‌تواند شرایط جهت بهبود وضعیت عملکرد شغلی افراد را بهبود دهد (هووس^۱، ۲۰۰۰). از این رو توانمندی و رشد اجتماعی به عنوان یک شاخص مهم در حوزه عملکردی دبیران مدارس مورد توجه می‌باشد. از طرفی بهبود توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس نه تنها باعث ایجاد فواید مثبت فردی و شغلی برای آنان می‌گردد، بلکه می‌تواند در ارتقا جنبه‌های اجتماعی سایر گروه‌ها از

برسوت^۱، ۲۰۱۴). از طرفی رشد اجتماعی اشاره به سازگاری افراد در محیط اجتماعی دارد. رشد اجتماعی می‌تواند فواید بی‌شمار فردی و گروهی را به ارمغان آورد. بهبود رشد اجتماعی به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه اجتماعی در هر جامعه‌ای مشخص است (مک-کابی و میلر^۲، ۲۰۰۴)

در مسیر اجتماعی شدن افراد، حضور در محیط‌های اجتماعی مهم و کلیدی است. به عبارتی محیط‌های ورزشی به واسطه ایجاد تعاملات اجتماعی می‌تواند روند اجتماعی شدن افراد را تسریع دهد (ادلکی و ادیمی^۳، ۲۰۲۰). اندرسون بوتچیر^۴ (۲۰۱۹) و گرونیا^۵ (۱۹۸۳) مشخص نمودند که محیط‌های ورزشی می‌تواند روند اجتماعی سازی افراد را فراهم نماید. حضور در فعالیت‌های ورزشی سبب می‌گردد تا تعاملات بین فردی افزایش یابد و این مسئله روند بهبود فعالیت‌های اجتماعی افراد را تسریع دهد. بدون شک محیط نقش مهمی در بهبود مهارت‌ها و توانمندی اجتماعی افراد دارد. حضور افراد در یک محیط با ارتباطات سازنده می‌تواند سبب انتقال ظرفیت‌های اجتماعی افراد به سایر حوزه‌ها نیز گردد (اوسزوسکی کتویلیوس، لی و توماس^۶، ۲۰۱۴). این مسئله نشان می‌دهد که شرکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش می‌تواند سبب تأثیرگذاری بر ظرفیت‌های اجتماعی دبیران داشته باشد که این مسئله نیازمند مطالعات جامع‌ای در این خصوص است.

یکی از جنبه‌های مهم در میان دبیران، جنبه‌های اجتماعی است. به عبارتی بهبود وضعیت اجتماعی دبیران می‌تواند مسیر اجتماعی سازی دانش‌آموزان را نیز تسریع دهد. به عبارتی انتظار می‌رود که دبیران با وضعیت اجتماعی مناسب بتوانند نقش مهمی در اجتماعی سازی دانش‌آموزان داشته باشد (ال‌نوکالی، باچمن و وتروبادرزال^۷، ۲۰۱۰). اجتماعی سازی دبیران می‌تواند، ضمن تأثیرگذاری بر خود دبیران سبب ارتقا وضعیت اجتماعی دانش‌آموزان گردد. این مسئله نشان می‌دهد که در جهت بهبود وضعیت اجتماعی دانش‌آموزان می‌بایستی در اولین گام شرایط جهت بهبود جنبه‌های اجتماعی دبیران فراهم گردد (بل و گیلبرت^۸، ۱۹۹۴). عدم توجه به این مسئله در پژوهش‌های انجام شده سبب گردیده است تا فعالیت‌های عملی در حوزه‌های مربوط به شرایط اجتماعی شکل نگیرد. این مسئله به عنوان یکی از نوآوری پژوهش حاضر مورد توجه قرار گرفته است.

6. Olszewski-Kubilius, Lee & Thomson
7. El Nokali, Bachman & Votruba-Drzal
8. Bell & Gilbert
9. Howes

1. Brown, Forsyth & Berthelot
2. McCabe & Meller
3. Adeleke & Adeyemi
4. Anderson-Butcher
5. Gruneau

شرکت کنندگان

جامعه آماری پژوهش را کلیه دبیران مدارس استان بوشهر تشکیل داد که تعداد دقیق و جامعی از آنان در دسترس نبود. لذا بر اساس فرمول حجم نمونه کوکران تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه پژوهش مشخص شدند. پس از پخش و جمع آوری پرسش‌نامه‌های پژوهش تعداد ۳۲۱ پرسش‌نامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. روش نمونه‌گیری در پژوهش حاضر، خوشه‌ای تصادفی و با توجه به مناطق جغرافیایی استان بوشهر بود.

ابزار و شیوه‌های گردآوری

ابزار گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر شامل سه پرسش‌نامه زیر بود.

پرسش‌نامه وضعیت اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش

کریمیان و همکاران (۲۰۱۳)

این پرسش‌نامه توسط کریمیان و همکاران (۲۰۱۳) در جهت بررسی وضعیت اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش طراحی گردیده بود. سئوالات این پرسش‌نامه شامل ۲۰ سؤال بود. این پرسش‌نامه دارای بُعد و مؤلفه‌ای نبود و نحوه امتیازدهی به سئوالات آن با توجه به طیف ۵ ارزشی لیکرت و میانگین پاسخ‌ها بود. میزان پایایی این پرسش‌نامه در پژوهش کریمیان و همکاران (۲۰۱۳) ۰/۸۲ گزارش گردیده بود. نتایج نشان داد که پایایی حاصل از روش بازآزمایی کل آزمون ۰/۸۴ است. همچنین روایی محتوایی این پرسش‌نامه به واسطه بررسی ضریب نسبی روایی محتوا و شاخص روایی محتوا مورد بررسی و تأیید قرار گرفت.

پرسش‌نامه توانمندی اجتماعی مرل و همکاران (۲۰۱۱)

این پرسش‌نامه توسط مرل و همکاران (۲۰۱۱) در جهت بررسی وضعیت توانمندی اجتماعی طراحی گردیده بود. این پرسش‌نامه دارای ۱۷ سؤال بود. این پرسش‌نامه دارای بُعد و مؤلفه‌ای نبود و نحوه امتیازدهی به سئوالات آن با توجه به طیف ۵ ارزشی لیکرت بود. میزان پایایی این پرسش‌نامه در پژوهش مرل و همکاران (۲۰۱۱) ۰/۸۶ گزارش گردیده بود. نتایج نشان داد که پایایی حاصل از روش بازآزمایی کل آزمون ۰/۸۲ است. همچنین روایی محتوایی این پرسش‌نامه به واسطه بررسی ضریب نسبی روایی محتوا و شاخص روایی محتوا مورد بررسی و تأیید قرار گرفت.

پرسش‌نامه رشد اجتماعی الیس و ایتزمن (۱۹۹۰)

این پرسش‌نامه توسط الیس و ایتزمن (۱۹۹۰) در جهت بررسی وضعیت رشد اجتماعی طراحی گردیده بود. این پرسش‌نامه دارای ۲۷

جمله دانش آموزان نیز مهم و کلیدی باشد. ادلکی و ادیمی (۲۰۲۰) و هووس (۲۰۰۰) مشخص نمودند که جهت بهبود وضعیت اجتماعی دانش آموزان می‌بایستی به ارتقا مهارت‌های اجتماعی دبیران توجه جدی نمود. این مسئله نشان می‌دهد که تلاش جهت بهبود توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس به عنوان یک مسئله مهم می‌بایستی مورد توجه جدی قرار گیرد. پی بردن به نقش میزان مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس می‌تواند زمینه جهت ترویج و توسعه فعالیت‌های ورزشی را فراهم نماید و به اهمیت ورزش در روند بهبود توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس کمک نماید. پی بردن به کارکردهای مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس همچنین می‌تواند به ایجاد دغدغه در خصوص ترویج فعالیت‌های ورزشی کمک نماید. گرونیائو (۱۹۸۳) و اندرسون بوتچیر (۲۰۱۹) مشخص نمودند که پی بردن به جنبه‌های مهم ورزش در روند اجتماعی سازی می‌تواند زمینه جهت توسعه آنان را فراهم نماید. آنان مشخص نمودند که پی بردن به شواهد اجتماعی می‌تواند ورزش را به عنوان یک چالش در نظر بگیرد. از این رو انجام پژوهش حاضر ضمن مشخص نمودن میزان مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش و رشد اجتماعی دبیران مدارس، سبب می‌گردد تا روند بهبود و گسترش فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش در آموزش و پرورش تسریع دهد. این مسئله سبب گردیده است تا پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر میزان مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس طراحی و اجرا گردد. لذا سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که آیا میزان مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس تأثیر دارد؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی و از روش علی و مبتنی بر مدل‌سازی معادلات ساختاری (یک رویکرد جامع برای آزمون فرضیه‌هایی درباره روابط متغیرهای مشاهده شده و مکنون است) و از روش میدانی (به منظور گردآوری داده‌ها و جمع‌آوری اطلاعات لازم برای تحلیل آماری) استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ۵۵/۸ درصد نمونه‌های پژوهش را مردان و ۴۴/۲ درصد نمونه‌های پژوهش را زنان تشکیل دادند. نتایج پژوهش حاضر همچنین نشان داد که ۶/۵ درصد نمونه‌های پژوهش دارای مدرک دکتری بودند. همچنین ۳۳/۷ درصد نمونه‌های پژوهش دارای مدرک کارشناسی ارشد بودند و ۵۹/۸ درصد نمونه‌های پژوهش دارای مدرک کارشناسی و پایین‌تر بودند.

نتایج آزمون کلموگراف-اسمیرنف نشان داد که توزیع داده‌های پژوهش حاضر طبیعی است. با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از نرم افزارهای کوواریانس محور و نرم‌افزار ایموس استفاده گردید. از آن‌جا که زیربنای اصلی مدل‌های تحلیل مسیر ماتریس همبستگی است، در جدول ۱، ماتریس همبستگی، میانگین و انحراف میان متغیرهای پژوهش ارائه شده است. نتایج این جدول نشان داد که میان متغیرهای پژوهش رابطه معناداری وجود دارد.

سؤال بود. سئوالات این پرسش‌نامه مؤلفه‌های همکاری، خوش خلقی و سازگاری، احترام به دیگران، مسئولیت‌پذیری، امیدواری، خوش بینی و صبر و بردباری را مورد سنجش و بررسی قرار می‌دهد. سئوالات این پرسش‌نامه با توجه به طیف ۵ ارزشی لیکرت بود. میزان پایایی این پرسش‌نامه در پژوهش الیس و ایتزمن (۱۹۹۰) ۰/۸۱ گزارش گردیده بود. نتایج نشان داد که پایایی حاصل از روش بازآزمایی کل آزمون ۰/۸۳ است. همچنین روایی محتوایی این پرسش‌نامه به واسطه بررسی ضریب نسبی روایی محتوا و شاخص روایی محتوا مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. همچنین روایی سازه این پرسش‌نامه با استفاده از آزمون تحلیل عاملی مورد بررسی و تأیید قرار گرفته بود.

در پژوهش حاضر پایایی این پرسش‌نامه‌ها با استفاده از روش محاسبه آلفای کرونباخ میزان ۰/۸۰ برای پرسش‌نامه وضعیت اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش، میزان ۰/۸۹ برای پرسش‌نامه توانمندی اجتماعی و میزان ۰/۸۷ برای پرسش‌نامه رشد اجتماعی مشخص گردید.

روش پردازش داده‌ها

روش آماری مورد استفاده در پژوهش حاضر شامل روش معادلات ساختاری بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر از نرم‌افزار اسپس اس اس^۱ نسخه ۲۲ و ایموس^۲ نسخه ۲۲ استفاده گردید.

جدول ۱- ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

Table 1- Correlation matrix between research variables

رشد اجتماعی social growth	توانمندی اجتماعی Social empowerment	مشارکت در فعالیت های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش Participate in sports-based leisure activities	انحراف معیار Standard deviation	میانگین Average	متغیرها Variables
		1	0.27	3.42	مشارکت در فعالیت های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش
	1	0.651**	0.22	2.59	توانمندی اجتماعی
1	0.520**	0.671**	0.25	2.62	رشد اجتماعی

**<۰/۰۱

عامل تورم کمتر از ۱۰ و پارامتر تحمل آن‌ها بیشتر از صفر و نزدیک به یک است که نشان از میزان پایین هم‌خطی بین متغیر مستقل دارد.

یکی از پیش فرض‌های مدل سازی، تعیین هم‌خطی چندگانه^۱ بین متغیر مستقل است. برای تشخیص وجود هم‌خطی باید به بررسی دو شاخص عامل تورم واریانس^۲ و پارامتر تحمل^۳ پرداخت. با توجه به جدول ۲

جدول ۲- نتایج عامل تورم واریانس و پارامتر تحمل

Table 2- Results of variance inflation factor and tolerance parameter

پارامتر تحمل Tolerance parameter	عامل تورم واریانس Inflation variance factor	متغیرها Variables
0.91	1.11	مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش Participate in sports-based leisure activities

روش تحلیل مسیر در قالب معادلات ساختاری استفاده گردید. جدول شماره ۳ خلاصه مدل پژوهش را به نمایش گذاشته است.

به منظور بررسی تأثیر میزان مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس از

جدول ۳- نتایج روابط میان متغیرهای پژوهش

Table 3- Results of relationships between research variables

تی T	پارامتر استاندارد شده Standardized parameter	روابط Relationships
6.47	0.498	اثر مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر توانمندی اجتماعی The effect of participation in sports-based leisure activities on social empowerment
0.758	0.525	اثر مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر رشد اجتماعی The effect of participation in sports-based leisure activities on social development

توجه به میزان تی که ۷/۵۸ است، مشخص گردید که مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر رشد اجتماعی تأثیر معناداری دارد. به منظور بررسی برازش مدل پژوهش از شاخص‌های برازش منتخب مطابق با اصول نرم‌افزارهای کوواریانس محور استفاده گردید. جدول شماره ۴ نتایج مربوط به شاخص‌های برازش مدل پژوهش را نشان می‌دهد.

مطابق با نتایج جدول فوق مشخص گردید که مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر توانمندی اجتماعی تأثیری به میزان ۰/۴۹۸ دارد که با توجه به میزان تی که ۶/۴۷ است، مشخص گردید که مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر توانمندی اجتماعی تأثیر معناداری دارد. همچنین مطابق با نتایج جدول فوق مشخص گردید که مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر رشد اجتماعی تأثیری به میزان ۰/۵۲۷ دارد که با

3. Tolerance

1. Multicollinearity
2. Variance Inflation Factor

جدول ۴- شاخص‌های برازش نیکویی پژوهش

Table 4- Fitness indicators of good research

تفسیر Interpretation	ملاک‌های مطلوب Favorable criteria	برآورد Estimation	مشخصه Characteristic
مطلوب Optimal	سطح معناداری مجذور کای بیشتر از ۰/۵ Significance level of chi-square greater than 0.5	1284.27	نسبت مجذور کای Chi-square ratio
مطلوب Optimal	بیشتر از ۰/۹ More than 0.9	0.97	شاخص برازندگی تطبیقی ^۱ CFI
مطلوب Optimal	بیشتر از ۰/۹ More than 0.9	0.95	شاخص نیکویی برازش ^۲ GFI
مطلوب Optimal	بیشتر از ۰/۹ More than 0.9	0.94	شاخص تعدیل شده نیکویی برازش ^۳ AGFI
مطلوب Optimal	کمتر از ۰/۱ Less than 0.1	0.076	جذر برآورد واریانس خطای تقریب ^۴ RMSEA

مدارس به صورت مناسبی بهبود یابد. وربنر^۵ (۱۹۹۶) اشاره داشت که ورزش می‌تواند آثار مثبت اجتماعی داشته باشد. به عبارتی ورزش به واسطه جذب افراد در فعالیت‌های گروهی می‌تواند ضمن بهبود وضعیت جسمانی و روانی آنان، سبب ارتقا سطح اجتماعی آنان نیز گردد. این مسئله سبب گردیده است تا برخی پژوهش‌ها از جمله سیلوا و هووی^۶ (۲۰۱۸) اشاره داشته باشند که فعالیت‌های تفریحی ورزشی می‌تواند سبب بهبود توانمندی اجتماعی گردد. بورت^۷ (۲۰۰۱) نیز مشخص نمودند که حضور افراد در ورزش می‌تواند آنان را از منظر مهارت‌های اجتماعی توانمند سازد. با این توجه می‌توان چنین اعلام داشت که نتایج پژوهش حاضر در این خصوص با نتایج پژوهش‌های سیلوا و هووی (۲۰۱۸) و بورت (۲۰۰۱) همخوان است.

بدون شک در مسیر رشد توانمندی اجتماعی می‌بایستی افراد در فعالیت‌های گروهی به صورت جدی حضور داشته باشند (اوسزوسکی کتوبیلیوس و همکاران، ۲۰۱۴). این مسئله نشان می‌دهد که محیط‌های ورزشی می‌تواند زیربنای ارتقا توانمندی اجتماعی افراد را فراهم آورد. توانمندسازی اجتماعی سبب می‌گردد تا دبیران مدارس به قدرتی در عرصه‌های اجتماعی و مهارت‌های اجتماعی دست یابند. از این رو مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش می‌تواند شرایطی جهت کسب توانایی‌های اجتماعی در افراد فراهم نماید و در نتیجه منجر به بهبود سطح توانمندی اجتماعی افراد

با توجه به جدول فوق مشخص گردید که شاخص‌های مدل پژوهش، در وضعیت مناسبی است که این مسئله نشانگر مناسب بودن برازش مدل پژوهش است.

بحث و نتیجه‌گیری

مشارکت در فعالیت‌های ورزشی همواره سبب کسب فواید مختلفی شده است که این مسئله سبب گردیده است تا فعالیت‌های ورزشی در تمامی حوزه‌ها از جمله اوقات فراغت نیز نمود کند. مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش به عنوان یکی از مسائل مهم همواره مورد توجه پژوهشگران بوده و تلاش‌هایی جهت بهبود این مشارکت انجام شده است. به صورتی که روش‌های ترغیبی در جهت جذب افراد در این فعالیت‌ها شکل گرفته است. با توجه به این که اهمیت مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش در تمامی گروه‌ها از جمله دبیران مهم و کلیدی است، پژوهش حاضر سعی در بررسی این متغیر در میان دبیران و بررسی مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش داشت.

پژوهش حاضر نشان داد که مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش سبب تأثیرگذاری بر توانمندی اجتماعی می‌گردد. به عبارتی افزایش سطح مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش می‌تواند سبب گردد تا میزان توانمندی اجتماعی دبیران

5. Werbner
6. Silva & Howe
7. Burnett

1. CFI
2. GFI
3. AGFI
4. RMSEA

بستری جهت رشد اجتماعی دبیران به واسطه حضور در فعالیت های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش فراهم می نماید. رشد اجتماعی یکی از ابعاد مهم رشد است که بر تمامی جوانب زندگی تأثیر می گذارد. افرادی که از مهارت اجتماعی لازم برخوردارند، در مسیر زندگی با سهولت بیشتری با مسائل کنار می آیند و به طور کلی در موقعیت های زندگی موفق تر عمل می کنند. رشد اجتماعی به مجموعه متوازی از مهارت های اجتماعی و رفتارهای انطباقی مربوط است که فرد را قادر می سازد با افراد دیگر روابط متقابل مطلوب داشته باشد، واکنش های مثبت بروز دهد و از رفتارهایی که پیامدهای منفی دارند، اجتناب ورزد. وجود مهارت هایی چون همکاری، مسئولیت پذیری، همدلی، خویشتن داری و خوداتکایی از مؤلفه های رشد اجتماعی به شمار می روند. فعالیت های تفریحی ورزشی این قابلیت را دارد که ضمن نفوذ بر ظرفیت های فردی سبب گردد تا میزان ظرفیت های اجتماعی آنان بهبود یابد. این مسئله ناشی از فعالیت های گروهی و اجتماعی و حضور دبیران در اجتماع به واسطه مشارکت در فعالیت های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش است. با این توجه به نظر می رسد کارکردهای مطلوب مشارکت در فعالیت های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش به عنوان یک فعالیت اجتماعی و گروهی توانسته است تا ظرفیت مناسبی را در افراد در خصوص بهبود رشد اجتماعی فراهم نماید. بدون شک مشارکت در فعالیت های اوقات فراغت مبتنی بر قابلیت های اجتماعی به بهبود توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس کمک می کند. مطابق با پژوهش های ادلکی و ادیمی (۲۰۲۰) و گود (۲۰۰۷) یکی از مسائل مهم در مسیر اجتماعی شدن افراد، محیط است. مطابق با نظریه گیسون^۵ (۱۹۷۹) محیط نقش مهمی و کلیدی بر جنبه های ذهنی و رفتاری افراد دارد. این مسئله نشان می دهد که محیط زیربنای کلیدی در جهت بهبود فعالیت های افراد است. این مسئله در حوزه توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس نیز مهم است. محیط به واسطه درگیر نمودن افراد به گروه های اجتماعی و همچنین فعالیت های اجتماعی می تواند زمینه جهت رشد توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی دبیران مدارس را فراهم نماید. این مسئله سبب گردیده است تا فعالیت های ورزشی به واسطه ارتقا تعاملات اجتماعی دبیران مدارس بتواند زمینه جهت توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی آنان را فراهم نماید. از طرفی محیط های ورزشی سبب می گردد تا افراد در گروه های مختلفی عضو شوند که

گردد. به نظر می رسد کارکردهای فعالیت های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش در جهت مشارکت اجتماعی افراد و همچنین بهبود قابلیت های آنان در تعاملات اجتماعی سبب گردیده است تا توانمندی اجتماعی دبیران مدارس را تحت تأثیر قرار دهد. به عبارتی فعالیت های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش به واسطه ارتقا قابلیت های اجتماعی و همچنین بهبود مهارت های افراد سبب گردیده است تا دبیران مدارس به صورت فعال تری در محیط پیرامون خود جذب شوند که این مسئله سبب گردیده است تا روند توسعه توانمندی اجتماعی دبیران به صورت فعال در برنامه های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش تسریع یابد. پژوهش حاضر نشان داد که مشارکت در فعالیت های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش سبب تأثیرگذاری بر رشد اجتماعی می گردد. به عبارتی افزایش سطح مشارکت در فعالیت های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش می تواند سبب گردد تا میزان رشد اجتماعی دبیران مدارس به صورت مناسبی بهبود یابد. در پژوهش های مختلفی به این مسئله اشاره شده است. دی پالما، تافوری، آسیونو و رایولا^۱ (۲۰۱۸) مشخص نمودند که محیط های ورزشی سبب بهبود رشد اجتماعی افراد می گردد. ایمی، یونگ، هاروی، چاریتی و پاینی^۲ (۲۰۱۳) نیز مشخص نمودند که ورزش سبب ارتقا رشد اجتماعی به خصوص در سنین پایین می گردد. اوپستول^۳ و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی به این نتایج دست یافتند که حضور در فعالیت های تفریحی ورزشی می تواند سبب ارتقا رشد اجتماعی گردد. می توان چنین اعلام داشت که نتایج پژوهش حاضر در این خصوص با نتایج پژوهش های دی پالما و همکاران (۲۰۱۴)، ایمی و همکاران (۲۰۱۳) و اوپستول و همکاران (۲۰۲۰) همخوان است.

گود^۴ (۲۰۰۷) اشاره داشت که جهت ایجاد تغییرات در رفتار و ذهن افراد می بایستی به جنبه های محیطی آنان توجه نمود. بدون شک ورزش می تواند به واسطه پویایی محیط های دبیران سبب گردد تا آنان از سطح تعاملاتی بیشتری برخوردار باشند و این خود زمینه را جهت ارتقا رشد اجتماعی آنان فراهم می نماید. از طرفی گرونباو (۱۹۸۳) مشخص نمودند که ورزش سبب می گردد تا افراد نحوه رفتار در محیط های اجتماعی را یاد بگیرند و این یادگیری زمینه جهت رشد اجتماعی آنان را فراهم می آورد. بدون شک حضور در فعالیت های ورزشی از سوی دبیران مدارس می تواند آثار مثبت اجتماعی داشته باشد و مهارت های آنان را در این خصوص بهبود دهد. این مسئله

4. Good
5. Gibson

1. Di Palma, Tafuri, Ascione & Raiola
2. Eime, Young, Harvey, Charity & Payne
3. Opstoel

در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش، زمینه را جهت ارتقا توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی فراهم نمود. در انجام پژوهش حاضر محدودیت‌هایی وجود داشت. عدم امکان انجام پژوهش حاضر در سایر استان‌ها و همچنین برخی تفاوت‌های احتمالی فرهنگی و جغرافیایی در نظرات نمونه‌های پژوهش از جمله محدودیت‌های موجود در این پژوهش بود.

تقدیر و تشکر

در پایان از تمامی اساتید و کسانی که مرا در امر پژوهش و نیز تحصیل کمک کرده اند، بینهایت سپاسگزارم.

این عضویت می‌تواند مسیر اجتماعی سازی آنان را فراهم نماید. از این رو دبیران به واسطه عضویت در گروه‌های اجتماعی در طی انجام فعالیت‌های ورزشی می‌توانند از میزان توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی مناسب‌تری برخوردار باشند. با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با ایجاد گروه‌های اجتماعی در میان دبیران مدارس، به تدارک فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش در میان آنان اقدام نمود. همچنین پیشنهاد می‌گردد تا با غربالگری دبیران مدارس در خصوص نحوه گذاران اوقات فراغت، تمرکز ویژه‌ای بر افراد غیرفعال در خصوص گذران اوقات فراغت داشت. همچنین با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با تدارک فعالیت‌های ورزشی گروهی که مستلزم تعاملات بین فردی باشد، ضمن بهبود مشارکت

منابع

- Adams, A., Blandford, A., & Lunt, P. (2005). Social empowerment and exclusion: A case study on digital libraries. *ACM Transactions on Computer-Human Interaction (TOCHI)*, 12(2), 174-200.
- Adeleke, F. O., & Adeyemi, S. B. (2020). School Effects on Social Development of Preschool Children in Nigeria. *KIU Journal of Humanities*, 4(4), 47-54.
- Anderson-Butcher, D. (2019). Youth sport as a vehicle for social development. *Kinesiology Review*, 8(3), 180-187.
- Bell, B., & Gilbert, J. (1994). Teacher development as professional, personal, and social development. *Teaching and teacher education*, 10(5), 483-497.
- Brown, T. C., Forsyth, C. J., & Berthelot, E. R. (2014). The mediating effect of civic community on social growth: The importance of reciprocity. *The Social Science Journal*, 51(2), 219-230.
- Burnett, C. (2001). Social impact assessment and sport development: Social spin-offs of the Australia-South Africa Junior Sport Programme. *International Review for the sociology of Sport*, 36(1), 41-57.
- Casey, M., Saunders, J., & O'HARA, T. E. R. E. S. A. (2010). Impact of critical social empowerment on psychological empowerment and job satisfaction in nursing and midwifery settings. *Journal of nursing management*, 18(1), 24-34.
- Daly, R. M., & Bass, S. L. (2006). Lifetime sport and leisure activity participation is associated with greater bone size, quality and strength in older men. *Osteoporosis international*, 17(8), 1258-1267.
- De Bloom, J., Rantanen, J., Tement, S., & Kinnunen, U. (2018). Longitudinal leisure activity profiles and their associations with recovery experiences and job performance. *Leisure Sciences*, 40(3), 151-173.
- De Hauw, S., & Greenhaus, J. H. (2015). *Building a sustainable career: The role of work-home balance in career decision making*. In Handbook of research on sustainable careers. Edward Elgar Publishing.
- De Vos, A., & Van der Heijden, B. I. (2017). Current thinking on contemporary careers: the key roles of sustainable HRM and sustainability of careers. *Current opinion in environmental sustainability*, 28, 41-50.
- Di Palma, D., Tafuri, D., Ascione, A., & Raiola, G. (2018). Social, tourism and educational development through sport. *Journal of Physical Education and Sport*, 18, 473-478.
- El Nokali, N. E., Bachman, H. J., & Votruba-Drzal, E. (2010). Parent involvement and children's academic and social development in elementary school. *Child development*, 81(3), 988-1005.
- Eime, R. M., Young, J. A., Harvey, J. T., Charity, M. J., & Payne, W. R. (2013). A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sport for children and adolescents: informing development of a conceptual model of health through sport. *International journal of behavioral nutrition and physical activity*, 10(1), 98.
- Gibson J.J. (1977). *The Theory of Affordance*. (R. Shawand, J. Bransford . eds.). Perceiving, Acting and Knowing. New York: Halsted.
- Good, James M.M. (2007). *The Affordances for Social Psychology of the Ecological Approach to Social Knowing*. Sage Published.

17. Gruneau, R. S. (1983). *Class, sport and social development*. University of Massachusetts Press.
18. Howes, C. (2000). Social-emotional classroom climate in child care, child-teacher relationships and children's second grade peer relations. *Social development*, 9(2), 191-204.
19. Kang, Y. (2020). Social empowerment through knowledge transfer: Transborder actions of Hong Kong social workers in mainland China. *China Information*, 0920203X20946570.
20. McCabe, P. C., & Meller, P. J. (2004). The relationship between language and social competence: How language impairment affects social growth. *Psychology in the Schools*, 41(3), 313-321.
21. Mutz, M., Reimers, A. K., & Demetriou, Y. (2020). Leisure time sports activities and life satisfaction: deeper insights based on a representative survey from Germany. *Applied Research in Quality of Life*, 1-17.
22. Olszewski-Kubilius, P., Lee, S. Y., & Thomson, D. (2014). Family environment and social development in gifted students. *Gifted Child Quarterly*, 58(3), 199-216.
23. Opstoel, K., Chapelle, L., Prins, F. J., De Meester, A., Haerens, L., van Tartwijk, J., & De Martelaer, K. (2020). Personal and social development in physical education and sports: A review study. *European Physical Education Review*, 26(4), 797-813.
24. Petrea, R. G. (2017). Fitness as a Leisure Activity—Sport and Health. In 4th Central and Eastern European lumen International Scientific Conference on Education, *Sport and Health*. 170-171.
25. Seol, S. H., Choi, J. W., & Ahn, B. W. (2020). A Study of Relationship among Leisure Supports, Flow and Wellness among Active Senior of Leisure Activity Participants. *Journal of the Korea Academia-Industrial cooperation Society*, 21(8), 140-146.
26. Silva, C. F., & Howe, P. D. (2018). The social empowerment of difference: The potential influence of para sport. *Physical Medicine and Rehabilitation Clinics*, 29(2), 397-408.
27. Sin, E. E., Toroiev, Y. T., Mitalipov, K. M., Borkoshov, M. M., & Abdullaev, R. M. (2020). *Introduction of competence-based approach into the teaching staff training system as a consequence of integration into the global educational system*. In Growth Poles of the Global Economy: Emergence, Changes and Future Perspectives. 977-984. Springer, Cham.
28. Strauss, K., & Parker, S. K. (2018). Intervening to enhance proactivity in organizations: Improving the present or changing the future. *Journal of management*, 44(3), 1250-1278.
29. Van Dam, K; Bipp, t; Van Ruysseveldt, j. (2015). *The role of employee adaptability, goal striving and proactivity for sustainable careers*. B.I.J.M. Van der Heijden, A. De Vos (Eds.), UK .Handbook of research on sustainable careers, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK , 190-204
30. Werbner, P. (1996). Fun spaces: on identity and social empowerment among British Pakistanis. *Theory, Culture & Society*, 13(4), 53-79.